

SELŠKA DOLINA

Svet pod
Ratitovcem

*SELŠKA
VALLEY*

*The land
beneath
Ratitovec*

Svet pod Ratitovcem

The land beneath Ratitovec

Selška dolina je razgiban in raznolik svet pod Ratitovcem. Svojevrsten pečat ji daje bistra Selška Sora z žuborečimi pritoki in prostranimi gozdovi. Naravne danosti ozemlja so bile ključnega pomena pri naseljevanju tako dolinskega sveta kot hribovitih bregov, ki nudijo dom in delo ljudem že od prazgodovine naprej. Železarska dejavnost je v 14. stoletju krajem dala industrijske temelje. Uspešna proizvodnja se z moderno obrtjo in industrijo nadaljuje v današnji čas. Svet pod Ratitovcem vabi z bogato tehniško in kulturno dediščino ter ponuja neskončne možnosti preživljanja prostega časa v neokrnjeni naravi.

The Selška valley is a dynamic and diverse landscape beneath mount Ratitovec. It is uniquely characterised by the crystal clear river Selška Sora, with its murmuring tributaries and vast forests. The natural features of the landscape played an important part in the settlement of the valley and the hilly slopes surrounding it have provided home and daily bread to people since prehistoric times. The industrial foundations of the place were laid by ironmaking in the 14th century. Successful production paired with modern trade and industry has continued to the present times. The land beneath Ratitovec is warmly welcoming with its rich technical and cultural heritage, while offering endless leisure possibilities amidst unspoiled nature.

Površina občine / Surface area: 164 km²

Število prebivalcev / Number of inhabitants: 6709

Naselja v občini Železniki / Places in the municipality Železniki: Davča, Dolenja vas, Dražgoše, Golica, Kališe, Lajše, Martinj Vrh, Ojstri Vrh, Osojnik, Podlonk, Podporezen, Potok, Prtovč, Ravne, Rudno, Selca, Smoleva, Spodnja Sorica, Spodnje Danje, Studeno, Topolje, Torka, Zabrdno, Zabrekve, Zala, Zali Log, Zgornja Sorica, Zgornje Danje, Železniki

Ročno kovani žebliji in industrijski izdelki

*Hand-forged nails and
industrial products*

Biser tehniške dediščine Selške doline je plavž, edinstvena tovrstna enaindvajset metrov visoka peč za taljenje železove rude. Ročno kovani žebliji so bili cenjen izdelek tukajšnje proizvodnje. Kovaško preteklost osvetljujejo zbirke Muzeja Železniki. Ob delujočih maketah pred vami zaživi kovaški vsakdan, ki je krojil življenja družin. Koliko izkušenj in zgodb bi vedeli povedati! Na primer to o spretnem tavžentarju, ki je dnevno skoval tisoč žebeljev. Tisoč verjetno ne, lahko pa skujete enega – za srečo bo zadoščalo.

The gem of the technical heritage of the Selška valley is the blast furnace, a unique, 21-metre high smelting furnace once used for reducing iron ore to pig iron. Hand-forged nails used to be a highly valued product of the local production. The blacksmithing legacy is revealed in the collections of the Železniki Museum. Functional models at the museum will show you the everyday life of former blacksmiths and their families. Think of just how many experiences and stories they would have shared with us! Like the one about a skilful "thousandman" (tavžentar), who made a thousand nails a day. Perhaps not a thousand, but you can forge one – it should do it for a bit of good luck.

Iz železa, kamna in lesa Made of iron, stone and wood

Zamrežena okna, kovana in umetno okrašena polkna, stenske in vogalne poslikave hiš ter skril na strehah staremu trškemu jedru Železnikov še vedno dajejo značaj nekdanjega fužinarskega središča. Na sprehodu po Železnikih mimo teh dvonadstropnih hiš boste začutili fužinarski značaj in skorajda slišali zven kovaških kladiv. Če pa vas raziskovalni duh zanese v slikovite vasi, boste naleteli na kulturno krajino podeželja z značilnimi domačijami, kozolci, vaškimi znamenji in cerkvami, zaradi obmejne lege pa tudi na vojaške objekte iz časa med svetovni-
ma vojnama.

Today, barred windows, forged and skilfully decorated shutters, wall and corner paintings on houses covered by schist roof tiles still give the old town centre the character of the once prominent and important ironworks centre. Walking through Železniki past such two-storey houses, one may sense the ironworks beat and almost hear the clinking and the clanking of hammers. But if your adventurous spirit lures you to discover picturesque villages, you will find the cultural landscape of the countryside featuring typical farmhouses, hayracks, village piety columns, churches, and, being close to the former border, also military facilities from the period between both World Wars.

Iz lanu in medu

*Made of flax
and honey*

Spretnost prepletanja bombažnih ali lanenih niti v nežne čipke je del kulturne identitete teh krajev. Sprva je njihova izdelava in prodaja predstavljala pomemben vir družinskega prihodka, zadnja desetletja pa pomeni predvsem sproščujočo dejavnost za prosti čas in cenjen rokodelski izdelek. Mogoče pred katero od hiš v Železnikih opazite klekljarico pri delu! Če ne, zavijte v Muzej Železniki, kjer je na ogled bogata klekljarska dediščina Selške doline. Primite v roke kleklje, jih posukajte in prekrizajte. Tako namreč nastaja klekljana čipka.

Dražgoški ali mali kruhki so ročno oblikovano in krašeno pecivo iz medenega testa v različnih podobah. Tradicionalno darilo za posebne priložnosti je tudi slasten prigrizek in del kulinarčne dediščine tega okolja.

The skill of tating cotton or linen thread into delicate lace is part of the cultural identity of the region. Initially, lace-making and sale represented an important source of family income, but within the recent decades lacemaking has grown into a relaxing leisure activity yielding a much appreciated craft article. Perhaps you will spot a lacemaker in action in front of a house in Železniki! If not, visit the Železniki Museum, and delve into the rich bobbin lacemaking tradition of the Selška valley. Take some lace bobbins in your hands, and try twisting and braiding thread yourself. That is how bobbin lace is made.

The Dražgoše honey bread is small hand-made and decorated pastry from honey dough in various shapes and sizes. Sometimes a traditional gift for special occasions, the bread is also a delicious snack and part of the local culinary heritage.

Gibanje v poživljajoči naravi

*Exercising
amidst
invigorating
nature*

Ta predalpski del Slovenije ponuja veliko sproščujočih trenutkov v neokrnjeni naravi. Prostrani gozdovi obljublajo mir in svežino. Razigrani potoki na svoji poti do Selške Sore oblikujejo žuboreče brzice, slapove in tolmune, ki vedno znova presenečajo s svojo lepoto. Skrivnosten je kraški jamski svet. Vrhovi gora nudijo lepe poglede na dolino in onkraj nje.

Pester svet pod Ratitovcem omogoča dejavno preživljanje prostega časa v vseh letnih časih. Po razgibanem terenu se lahko podate peš ali s kolesom. Plavanja željni vabljeni v plavalni bazen, plavanje v Selški Sori pa je lahko osvežilna poletna dogodivščina. S snegom bogate zime vabijo na lepo urejena smučišča in tekaške proge.

Alpine foothills in Slovenia offer an abundance of relaxing moments in the intact nature. Vast forests promise tranquillity and freshness. Vibrant streams shape murmuring rapids, waterfalls and stream pools on their way to Selška Sora only to take your breath away time and time again. The world of karstic caves is ever so mysterious, while mountain peaks deliver spectacular views of the valley and beyond.

The dynamic landscape beneath Ratitovec offers year-round leisure activities. You can explore the diverse terrain on foot or by bike. Swimming is possible at the swimming pool or in Selška Sora, which can be a really refreshing summer adventure. Snow-filled winters attract people to well-tended ski slopes and cross-country skiing trails.

Prireditve Events

Tradicionalne etnološke, športno-rekreativne in glasbene prireditve bogatijo življenje v Selški dolini. So prizorišča prepletanja tradicije, sodobnosti, rekreacije, športa in družabnega življenja.

Traditional ethno, sports, recreation and music events enrich life in the Selška valley. They are venues, where tradition, modernity, recreation, sports and social life intertwine.

Na krožniku On the plate

Srečanja z lokalnimi sestavinami in sezonsko značilnimi jedmi lahko doživite v gostiščih, na turističnih kmetijah in v planinskih kočah v Selški dolini. Med in medeni izdelki ter sir in drugi mlečni izdelki so kakovostni proizvodi in vsekakor odlična možnost, da del kulinarčne dediščine tega konca odnesete domov.

You can have a taste of local ingredients and typical seasonal dishes at inns, tourist farms and mountain huts across the Selška Valley. Honey and honey products, cheese and other dairy products are top-quality creations and certainly an excellent opportunity to take home a piece of local culinary heritage.

Ne spreglejte

Do not miss

Ratitovec / Ratitovec

Plavž / Blast furnace

Groharjeva Sorica / Grohar's Sorica

Spomenik v Dražgošah / Monument in Dražgoše

Plnada / Plnada

Čipka / Lace

Muzej Železniki / Železniki Museum

Plečnikova dediščina / Plečnik's heritage

Cerkev Loretske Matere Božje v Suši in izvir Suške vode / Church of Our Lady of Loreto in Suša and Suša Water spring

Razdalje do večjih mest / Distances to bigger cities:

Selška dolina / Selška Valley

Svet pod Ratitovcem / The land beneath Ratitovec

Izdajatelj / Published by: Javni zavod Ratitovec. Vsebinska zasnova in besedilo / Contents and texts: Katja Mohorič Bonča, Nataša Habjan

Fotografije / Photos: Andrej Bogataj, Tomaž Bradeško, Aleksander Čufar, Stane Gortnar, Brina Habjan, Miša Hafner, Katja Jemec, Anže Krajnik, Igor Mohorič Bonča, Bojan Rihtaršič, Andrej Tarfila (Samozaposleni v kulturi, fotograf), arhiv KTD Zali Log, arhiv PD Železniki, arhiv TD Davča, arhiv TD Železniki, iStock. Jezikovni pregled / Language revision: Valerija Trojar. Prevod / Translation: mag. Vesna Radojčić, Previsto d.o.o.

Oblikovanje / Design: DECOP – grafični servis, www.decop.si. Tisk / Print: ??? Naklada / Edition: ??? Železniki, november, 2018

∞ KOFJA LOKA

ena

dve dolini

tri pogorja

neskončno zgodb

JAVNI ZAVOD
RATITOVEC
ŽELEZNIKI

TIC Železniki

Na plavžu 58, 4228 Železniki

T: +386 (0)4 514 73 56, M: +386 (0)51 458 010

E: turizem@jzr.si, W: www.jzr.si

